

Türkiye ile Almanya arasındaki yoğun ekonomik ilişkiye, Almanya’da vatandaş veya değil 3 milyondan fazla Türkiyelinin varlığına rağmen, yıllardan beri denenen Türk lobisi kurulamıyor. Türkiye 1990’lı yıllardan beri Almanya’da içsel bir olgudur. Devlet Diyanet, MİT ve çok sayıda dernek vasıtasıyla bu ülkede iyi örgütlenmiş, geniş bir ihbar mekanizması kurulmuştur. Politik partilerin değişik kademelerinde de Türkiye kökenliler bulunmaktadır. Buna rağmen Türkiye’nin Almanya’nın içindeki gücünü kullanarak bu ülkenin politikasını etkilemesi gerçekleşmemiştir. Bunu son olarak “seyahat edilmesi sakıncalı ülke Türkiye” örneğinde de gördük.

Birkaç neden sayılabilir:

Birincisi; lobi kamuoyunda tanınmış Türkiyelileri gerekli kılar. Bu isimler Cem Özdemir ve Fatih Akın gibi vardır ama başkaları da eklenirse hiç birisi AKP yanlısı değildir.

İkincisi; her iktidar değişikliğinde yeni bir lobicilik anlayışının gündeme gelmesi hem Türkiyeli kitle içindeki derin bölünmeyi ve hem de istikrarsızlığı gösterir. 12 Eylül rejimi esas olarak MHP’lilere dayanarak lobi oluşturmaya çalışırken; AKP, MHP’yi dışlamadan ağırlığı Diyanet’e vermiştir. CHP’nin iktidar ortağı olduğu yıllarda ise lobi çalışması farklı bir anlayışla sürdürülmeye çalışılmıştır.

1990’lı yılların başlarında o zamanın başkenti olan Bonn’da büyükelçi olan Onur Öymen düzenlediği bir toplantıda “yanlış politika izlediklerini, sola açılmaları gerektiğini” söylemişti. Hedef, değişik örgütlerden kopan solcuların –tümüyle aynı fikirde olmasalar bile- devletin yüce menfaatleri için çalışmaya kazandırılmasıydı. Bu konuda bazı isimler biliniyor, bilinmeyenler de mutlaka vardır ama bu politika beklenildiği kadar verimli olmadı.

Üçüncüsü; AKP değişik Alman partilerinde bulunan Türkiye kökenlileri etkilemekte çok az

başarılı olabildi. Gerçek etki görünenden fazladır ama kendini ortaya koyamamaktadır çünkü Almanya kamuoyunda AKP ve Erdoğan ile ilgili imaj negatiftir. Türkiye kökenli bir Alman politikacısının AKP ve Erdoğan lehinde tutum belirlemesi, politik bitişle aynı anlama gelir. Denilebilir ki Almanya'da kamuoyunun en nefret ettiği iki politikacıdan birisi Trump ise diğeri Erdoğan'dır.

AKP'nin Almanya'da büyük kitlesi bulunmakla birlikte bu kitle açık eylemlerle kendini ortaya koyamamaktadır çünkü Kürtler, Aleviler ve sosyalistler olarak adlandırılabilir karşı kitle de zayıf değildir. İkinci tarafın yüksek eylemlilik düzeyi vardır ve benzerini ilk kesim de yapmaya kalktığında olay çıkacağı bilinmektedir. Kamuoyunun bu kadar negatif olduğu bir ortamda da böyle bir gelişme istenilmemektedir.

Hatırlanacağı gibi Erdoğan son Almanya ziyaretinde "vatandaşlarla konuşmak için" miting izni alamamıştı.

Almanya kamuoyundaki olumsuz imajın tersine dönmesi ihtimali en azından yakın dönemde görünmüyor. Bodrum'daki fahiş döner fiyatından keyfi mahkumiyetlere kadar hemen her konu Alman basınında yer alıyor. Eskiden Almanca bildirilerle kamuoyunu bilgilendirmeye çalışırdık ama büyük oranda buna gerek kalmadı.

İki ülke arasındaki ekonomik ilişki ise gelişerek sürüyor. Son iki yılda Almanya'nın silah ihracatında Türkiye'nin payı yüzde 30 civarındadır ve bu yılki denizaltı siparişleriyle yükselmesi beklenmektedir. Almanya Türkiye'nin en önemli ticaret ortağıdır ve iki taraf da bundan memnundur.

Ekonomideki iyi ilişkilerin başka alanlara aynı düzeyde yansımaları ise mümkün görünmemektedir.

Kısa süre önce Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu Almanya'ya geldi ve Türkiye'ye seyahat kısıtlamasının kaldırılmasını istedi ama sonuç alamadı. Almanya'nın kararını kazançları azalan bazı seyahat firmaları dışında protesto eden olmadı. Çok sayıda Türk derneğinden ve benzeri kuruluşlardan ise hiç ses çıkmadı. Tersini yapsalardı komik olacaklarını biliyorlar olsa gerektir.

İtalya ve İspanya'nın korona karnesi Türkiye'den daha kötü olmasına rağmen neden onlara seyahat kısıtlaması bulunmuyor da bize konuluyor sorusunun cevabı zor değildir.

Almanya 1 Temmuz'dan başlayarak Avrupa Birliği'nde dönem başkanlığını yürütecektir ve AB ülkelerini kollamak gibi bir görevi vardır. Türkiye de AB üyesi değildir. Ek olarak İtalya ve İspanya'ya seyahat kısıtlaması bulunmasa bile bu ülkelerde kaç Almanın tatile gideceği şüphelidir, çok kişi gitmeyecektir.

Daha da önemli olan Türkiye'nin korona ile ilgili olarak verdiği rakamların inandırıcı bulunmamasıdır. Sadece bu konuda mı, birçok konuda Türkiye inandırıcılığını kaybetmiş durumdadır ve bunu da sürekli beyanatlar vererek, eski sözleri tekrarlayarak kuramazsınız.

Hele de "bize haksızlık yapıldı" gibisinden mağdurluk gösterileri kimsenin umurunda değildir.

Bir hafta önce yazılan yazıdaki saptamayı tekrarlamak gerekirse: Türkiye'ye seyahat yasak değil; isteyen uçağa ya da arabaya binip gidebilir. Sadece seyahat şirketleri üzerinden gidilemiyor. Dönüşte korona testi yaptırmak zorundadır ve Almanya Türkiye'nin test sonuçlarını kabul edeceğini açıkladı. Yine de eyalete göre değişen uygulamalarda geri dönenlerin iki hafta ev karantinasında bulunmaları istenilebilir.